

کمونیست‌ها نتوانستند نور الهی دومین کشور شیعه را خاموش کنند

سفیر کشورمان در باکو، در آستانه ماه مبارک رمضان به بررسی وضعیت فرهنگی و مذهبی جمهوری آذربایجان در چند سال گذشته پرداخت.

آران نیوز: محسن پاک‌آیین در گفت‌وگو با خبرنگار ایسنا، در رابطه با وضعیت فرهنگی و مذهبی جمهوری آذربایجان به عنوان همسایه دیوار به دیوار کشورمان خاطرنشان کرد: همان‌گونه که می‌دانید، اکثریت مردم جمهوری آذربایجان را شیعیان تشکیل می‌دهند و این کشور از لحاظ ترکیب جمعیتی دومین کشور شیعی دنیا بعد از ایران اسلامی محسوب می‌شود.

او ادامه داد: گرچه سیستم حکومتی آذربایجان غیرمذهبی و بر مبنای سکولاریسم و جدایی دین از سیاست تعریف شده، لیکن کمیته دولتی امور دینی و نیز اداره مسلمانان قفقاز مسوولیت مدیریت مسائل دینی را در این کشور بر عهده دارند که رییس هر دو مجموعه با شیعیان است و با مدیریت خوبی که اعمال شده خوشبختانه طی سال‌های پس از استقلال اختلافی بین اقلیت اهل سنت و همچنین پیروان سایر ادیان با اکثریت شیعه این کشور ایجاد نشده است.

پاک‌آیین با تأکید بر این که از سال‌ها قبل وهابیت در جمهوری آذربایجان فعالیت داشته گفت: اخیراً دولت آذربایجان به تشدید مقابله با فعالیت‌های هنجارشکنانه این فرقه پرداخته است. وی ادامه داد: مسلمانان جمهوری آذربایجان علاقه قلبی وافری به مفاهیم دینی داشته و با وجود این که چندین نسل از مردم این کشور قبل از استقلال، تحت سیطره تزارها و کمونیست‌ها بوده‌اند؛ لیکن عمق این علاقمندی و نیز میزان تأثیرگذاری علمای شیعه این منطقه به حدی قوی بوده که حداقل بخشی از آموزه‌های دینی حفظ شده و به نسل پس از استقلال منتقل شده است.

سفیر کشورمان در باکو با بیان این که باورهای اسلامی مردم این کشور پس از استقلال آذربایجان به سرعت رشد کرده است افزود: مساجد زیادی بازسازی یا ساخته شده و امکان زیارتی از جمله مقبره امامزاده‌های موجود در این کشور غالباً بازسازی شده که آخرین نمونه آن بازسازی امامزاده ابراهیم شهر گنجه است که با صرف هزینه‌های قابل توجهی از سوی دولت آذربایجان انجام شد و چند ماه قبل، طی مراسمی با حضور الهام علی‌اف، رییس‌جمهوری آذربایجان افتتاح شد.

او همچنین پاسخ به این سوالی پیرامون آزادی‌های دینی در جمهوری آذربایجان، توضیح داد: گرچه مردم این کشور عموماً علاقمند به اسلام هستند، لیکن تظاهر این علایق و نیز سطح و نوع اعتقادات دینی در بین همه مردم به یک شکل و اندازه نیست. در بین جمعیت جمهوری آذربایجان برخی افراد از جمله جوانان علاقمندی عمیق‌تری به اسلام و تشیع دارند و به رعایت احکام اسلامی مانند حجاب اهتمام بیشتری دارند که در حال حاضر حضور آنان در مراکز علمی و آموزشی محدودیت قانونی خاصی ندارد.

وی گفت: علاوه بر این، تعدادی از علاقمندان معارف اسلامی و شیعی به صورت مردمی، گروه‌ها، جمعیت‌ها، حزب و رسانه‌ها مجازی و مکتوب مختلفی ایجاد کرده و بر مبنای باورهای اسلامی در عرصه‌های مختلف فرهنگی و اجتماعی فعالیت می‌کنند و سابقه فعالیت برخی از این مجموعه‌ها به سال‌های نخست استقلال جمهوری آذربایجان برمی‌گردد.

پاک‌آیین ادامه داد: در حال حاضر، نوای جانبخش اذان هر روز از مناره‌های مساجد باکو و سایر شهرهای آذربایجان به گوش می‌رسد و این مهم را در ذهن آدمی متبادر می‌کند که نور الهی خاموش شدنی نیست؛ چه تلاش‌هایی که کمونیست‌ها برای دین‌زدایی از این کشور انجام دادند ولی امروزه هر گردشگری که به این کشور سفر می‌کند در مدت اقامت خود صدای اذان را از مناره‌های مساجد می‌شنود و به هویت اسلامی این کشور پی می‌برد.

سفیر کشورمان در باکو در ادامه سخنانش گفت: من طی چند سالی که در این کشور مشغول خدمت بوده‌ام صحنه‌های زیبایی از اهتمام شیعی مردم این کشور به‌خصوص جوانان را به چشم دیده‌ام. برپایی نمازهای جمعه و جماعت در مساجد و صمیمت بین نمازگزاران؛ حضور انبوه مسلمانان در نمازهای اعیاد فطر و قربان که در چندین نقطه باکو و سایر شهرها به شکل باشکوهی برگزار می‌شود، سفره‌های ساده ولی صمیمی افطاری که نه فقط در ماه رمضان بلکه در ماه‌های رجب و شعبان در برخی مساجد گسترده می‌شود، مثال‌زدنی است.

او خاطرنشان کرد: عزاداری‌های تاسوعا و عاشورا با وجود این که در آذربایجان این روزها تعطیل رسمی نیست؛ باشکوه برگزار می‌شود. مراسم جشن و شادی در مناسبت‌های مهم اسلامی مانند مبعث و میلاد معصومین (ع)، عشق توصیف‌ناپذیر مردمی که راهی زیارت مشهد مقدس و عتبات عالیات می‌شوند، علاقه قلبی مردم این کشور به مرجعیت که تبلور آن در سفر سال گذشته آیت الله العظمی نوری همدانی به این کشور نمایان شد، سلام‌های خالصانه و آروزی طول عمر و سلامتی که مردم و مسوولان این کشور در هر ملاقاتی خواستار ابلاغ آن به مقام معظم رهبری هستند و این اواخر شکوه خاص مراسم تشییع جنازه شهدای قربان و انسجام ملی آذری‌ها، نشانگر علایق دینی مردم آذربایجان است. حتی اعلام آمادگی برخی دینداران محبوس، با وجود اختلاف دیدگاه با حاکمیت قابل توجه است؛ آن‌ها از داخل زندان برای اعزام به جبهه مبارزه برای آزادی قره‌باغ اعلام آمادگی می‌کنند.

پاک‌آیین ادامه داد: این‌ها جملگی بیانگر اخلاص و صداقت مردم شیعه آذربایجان و پایبندی آنان به تعالیم اسلامی هستند که همواره در ذهن نقش بسته‌اند و باعث خواهند شد خاطرات آذربایجان هیچ‌گاه از ذهن پاک نشوند.

سفیر کشورمان در باکو در رابطه با وضعیت تعدادی از دینداران و روحانیون محبوس آذری و در پاسخ به این سوال که آیا دستگیری آنان به دلیل وجود نوعی سوء تفاهم در بخش‌هایی از دولت نسبت به بخشی از فعالان مذهبی آذربایجان است؟ و همچنین آیا فکر می‌کنید هم‌گرایی اخیر گروه‌های اسلامی و فعالان شیعی جمهوری آذربایجان در قبال جنگ قره‌باغ و تأکید آنان برای آمادگی جهت بذل جان برای حفظ استقلال و تمامیت ارضی کشورشان و دفاع تمام‌قد آنان از ارتش آذربایجان توانسته باشد بخش عمده این سوء تفاهم‌ها را برطرف کند؟ توضیح داد: جنگ اخیر قره‌باغ نشان داد مردم مذهبی به‌خصوص فعالان شیعی این کشور؛ با وجود بعضی انتقادات؛ در صف مقدم علاقمندان به تمامیت ارضی و استقلال آذربایجان قرار دارند؛ آنان خود را طرفدار مکتبی می‌دانند که «حب الوطن» را «من الایمان» می‌دانند و طبیعی است که چنین مکتبی، مجوز هیچ اقدامی علیه کشور، آب و خاک و حاکمیت خود را نمی‌دهد، چرا که مذهب تشیع به عنوان نماد عقلانیت دینی همواره انسان‌ها را به دوری از تفرقه، اختلاف، هرگونه افراط‌گرایی و فداکاری در راه میهن و اعتقادات اصیل اسلامی فرا می‌خواند. من هم فکر می‌کنم بخشی از اختلافات ناشی از سوء تفاهم است و در پیدایش سوء تفاهم‌های یاد شده، برخی نیروهای خارجی که مخالف اسلام و به دنبال ایجاد اسلام‌هراسی هستند، نیز نقش داشته‌اند.

وی در پاسخ به سوال دیگری در این مورد که اخیراً اعلام شده که با اقدام انسان‌دوستانه از سوی خانم مهربان علی‌اوا، همسر رییس‌جمهور، تعدادی از زندانیان در آستانه 28 می، روز استقلال ملی جمهوری آذربایجان عفو می‌شوند، با این وصف آیا امیدی به آزادی دینداران هست؟ گفت: البته این مسائل مربوط به امور داخلی آذربایجان است و من علاقه‌ای به ورود به این مباحث ندارم اما فکر می‌کنم با حسن نیت رییس‌جمهور آذربایجان می‌توان به آزادی بخش عمده‌ای از این افراد امیدوار بود. تا آن جا که من اطلاع دارم بخش

زیادی از محبوسان، حدود چهار سال قبل در اعتراض به محدودیت‌هایی برای حجاب دانش‌آموزان دستگیر شده‌اند. این دیپلمات ایرانی ادامه داد: امروز مشکل حجاب حل شده و آن محدودیت‌ها بسیار کاهش یافته و دلیل اصلی زندانی شدن آنان مرتفع شده است. آقای الهام علی‌اف سال 2016 را سال چند فرهنگی و حمایت از فعالیت‌های آزادانه ادیان مختلف نام‌گذاری کرده و در مجامع بین‌المللی همواره بر لزوم مقابله با اسلام‌هراسی و توجه به ارزش‌های ملی و اسلامی تأکید داشته است. فکر می‌کنم با این نگاه مشکل محبوسان قابل حل است و شخصاً آرزو دارم در دوره ماموریت خود شاهد این واقعه مهم باشم. اگر این اتفاق در 28 می رخ دهد، بسیار خوشحال خواهم شد. او همچنین در رابطه با علاقه مردم و مسوولان آذربایجان به مقام معظم رهبری نیز تأکید کرد: این علاقه وجود دارد. اکثر شیعیان آذربایجان علاقمند به مراجع تقلید به‌خصوص مقام معظم رهبری هستند و به ایشان عشق می‌ورزند. معتقدم که این علاقه دو سویه است و علاقه حضرت آیت الله خامنه‌ای به مردم آذربایجان نیز علاقه‌ای قلبی و عاطفی است؛ ایشان در ملاقات اخیرشان با رییس‌جمهور محترم آذربایجان؛ مردم آذربایجان را ملتی آگاه، هوشیار، بسیارخوب و آذربایجان را خاستگاه علمای بزرگ، دارای فرهنگ، دین و تاریخ مشترک با ایران اسلامی، دارای ریشه عمیق دینی و تاریخی توصیف کردند و روابط دو کشور را فراتر از دوستی و همسایگی در چارچوب برادری تعریف کردند و احترام به مظاهر و شعائر دینی را موجب اقبال عمومی و پشتیبانی مردم از دولت در مقابل تهدیدات عنوان کردند. پاک‌آیین گفت: ایشان یک‌بار هم کشته شدگان مناقشه قره باغ را شهید دانستند و این اقدام موجب افزایش محبت مردم و مسوولان آذربایجان به رهبر معظم انقلاب شده است. ضمن آرزوی تداوم روند گسترش روز افزون روابط همه جانبه دو کشور دوست و برادر ایران و جمهوری آذربایجان؛ سربلندی ملت و دولت هر دو کشور را از خداوند متعال خواهانم و از شما هم به‌خاطر این گفت‌وگو تشکر می‌کنم.